Балаҕан ыйын 20 күнэ, 2012 сыл. № 127

Чурапчы нэһилиэгэ

"Чурапчы нэһилиэгэ" муниципальнай тэриллиигэ анаммыт «Саҥа олох» хаһыат сыһыарыыта

Ытыктабыллаах Чурапчым дьонун-сэргэтин, ыалдьыттарын "Чурапчы нэһилиэгэ" муниципальнай тэриллии дьаһалтатын аатыттан Чурапчы нэһилиэгин күнүнэн итиитик-истинник эҕэрдэлиибин!

Сыллата Чурапчыбыт нэһилиэгэ тупсарыгар, киэркэйэригэр дьаһалта араас хабааннаах үлэни тэрийэн ыытар. Быйыгы үлэлэр 2013 сылга буолуохтаах "Маҥнаайы оонньууларыгар" баламнэнии чэрчитиэн ыытыллалар. Нэһилиэк хайысхатыгар турар П.Е. Барахсанов аатынан стадион бүтүннүү көтүллүбүтэ, саналыы тутуллан паарҕара күбүлүйүохтаах. Паарка сирэ дэхсилиэнэ көннөрүлүнэ, билиэн күрэтэ тутуллуна, арката бу кэриэргэ бүтүөхтэх. Чурапчы күнүн көрсө Чурапчы кыраныыссатыгар уонна федеральнай суол быһа охсуһуутугар турар киэриэ хомпозициялар сапардыллыбыта. Быйыл саас Кыайыы сүүрүгэр уонна полиэтсыһыллыбайдар паамятынньыстарыгар нэһилиэк тэриллэлэрин кэрийэн сибээски олордуута тэрээһиннээхтик ыытыллыбыта. Нэһилиэк дьаһалтата утары үбүлээһин тэрийэн, хаһан үлүүссаларга олорор ыаллар күрүөлэрин сапардалларыгар матырыйаалынан көмө онохуллубута. Бу акцияҕа 300-тэн тахса ыал туһанна.

Нэһилиэк уопсай дьаһалатын капитальнай ремонтуна ТСЖ нөҥүө ыытыллар. Бу ремонтҥа дьаһалта сөптөөх үлэни ыытан, федеральнай уонна республиканскай үбүлээһиннэн 8 мил. солк. үп көрүллэн, уопсай дьаһалаҕа олохтоох "Хатан" ХЭТ тэриллэ ыскын быллаанныахтык үлэлии сылдьар. Маны таһынан 1-кы квартал дьаһалаҕар благоустройство киириитигэр нэһилиэнньэттэн 1 мил. 500 тыһ. солк. көрүллэн, сэтинньи ый саҕаттыгар үлэҕэ киириэхтээх. Дьаһалта өйөбүлүнэн чаһынай ыаллаҕа сайыҥҥы водопровод киириитэ, оҕо оонньуур 10 площадкаларын туруоруу ыытыллар. Быйыл "Куохалы" ТОС-ка утары үбүлээһиннэн улуустааҕы гимназия таҥыллар "Айыы балаҕаҥын" тутарҕан, Чурапчы кинигэҕэ цөрүлээх быһыыга -майгыга арыллыахтаах. Үлүүссаларга тротуардары сапардан оноруу уонна Трактовай үүл. 22 №-дээх дьиэтин реконструкциялааһын үлэлэрэ тиэрэтиллэн эрэр. Бу элбэх өрүттээх араас үлэлэргэ кыттыбыт, өйөбүт, үлэлэспит бары тэриллэлэрбитигэр, олохтоохторбутугар махтанабыт уонна өссө ыксаан, тэтимирэн үлэлэхтэрэ диэн эрэнэбин.

Ытыктыыр биир дойдулаахтарым, 2013 сылга ыытыллыахтаах "Маҥнаайы оонньууларын" корсо бары ыаллар күрүөбүтүн сапардан, дьиэбитин фронтоннаан, олорор тиэрэммитин ыраастык тутан, араас бэйэлэх сибэккинэн симэн, маҥнаан көрөрбүн, нэһилиэспит ис кэскиллэн тупсарарга барыгытын ыҥырабын. Күрэхтэһиҥҥэ хамсыбат ыалдьыттар, күрэхтэһээччилэр "Чурапчы чахчы да сайдыылаах, кэрэ, ырааҫ сир" диэн кэпсиир гына тэриниэҕиҥ. Бары ыксаан, биирдэ тиэрэн үлэлэтэхпитинэ барытын кыайыахпыт. Хас биирдиигитигэр дорҕоонуйабын, дьоллу, иллэҥ олоҕу, инникигэ эрэли, таһаарыллаах үтэҥҥэ, үрдүк ситиһиилэри, тиэрэлиҥ сомоҕолоһуҥу баҕарабын.

И.И. ОКОНЕШНИКОВ,
"Чурапчы нэһилиэгэ" МТ баһылыга.

ДОЙДУБУТ, ДЬОММУТ ТУҺУГАР ҮЛЭЛИИБИТ

Нэһилиэк дьокутаатттарын Сүбэтин иккис састааба 2007 сыл ахсынньы 2 күнүтэр ыытыллыбыт быыбар түмүгүнэн бигэргэммитэ. Дьокутаат мандатын үрдүк чиэһин Георгий Степанович Александров, Иннокентий Николаевич Архипов, Степан Харлампьевич Борисов, Иван Иванович Бушков, Петр Дмитриевич Гуляев, Екатерина Семеновна Иванова, Василий Васильевич Козлов, Альбина Ивановна Кривошапкина, Владислав Степанович Марков, Владислав Николаевич Оконешников, Варвара Петровна Пудова, Александр Дмитриевич Рожин, Владимир Дмитриевич Сивцев, Маргарита Гавриильевна Старостина, Федор Спартакович Чичигинаров ылбыттара.

Бу састаапка Степан Харлампьевич Борисов, Екатерина Семеновна Иванова, Варвара Петровна Пудова иккис төгүлүн талыллыбыттара. Федор Спартакович Чичигинаров эмиэ иккис төгүлүн бэрэссэдээталинэн бигэргэммитэ. Бэлиэтэҕэ аастахха, нэһилиэккэ дьокутааттыы сылдьыбыт Евгений Викторович Попов Кытаанах нэһилиэгин баһылыга, кэлин Чурапчыгаҕы технический колледж директора, Яков Павлович Оконешников, Иннокентий Николаевич Архипов улуус Мунньаҕын дьокутаатттара буола үүмэлүттэрэ. "Чаранг" уокуругуттан эбии быыбар түмүгэр талыллыбыт Александр Анатольевич Кузьмин билигин Дьокуускай куораҥҥа ОДьКХ ГУП иһинэн тэриллибит Саха сирин барытын хабар транспортнай компания сүрүн үлэһитэ буоллла.

Бу сыллаҕа нэһилиэкпитигэр олорор сирдэриттэн территориальнай общественнай бэйэни салайыллыы (ТОС-тар) элбэх квартираалаах дьиэлэриттэн (ТСЖ-лар) тэриллиилэрэ саҕаламмыта. Кыраныыссалара бигэргэммитэ, салалта, актив талыллыбыта. Бу тэрээһин дьон-сэргэ нэһилиэк общественнай олоҕор кыттыытыгар сэргэхситиинин үөскэппитэ.

Нэһилиэккэ бэриллибит бары боломуочуйаларга үп-харчы тийбэтэ үлэни тэрийиигэ бигэр сүрүн мэһэй буолар. Дьокутаатттар Сүбэлэрэ баар үбү-харчыны сөптөөхтүк аттаран, сыллааҕы бюджеты бигэргэтэр. Чурапчы нэһилиэгин олоҕун -дьаһаҕын сүрүннүүр бэрт элбэх нормативнай акталар, балаһыанньалар ыйыппыллан олоххо киирдилэр. Кэнники сыллаҕа нэһилиэкпитигэр кэккэ социальнай объектар үлэҕэ киирилэригэр, благоустройствоҕа ыытыллар үлэлэргэ, ТОС-тар икки ардыларыгар ыытыллар күрэхтэргэ нэһилиэк дьокутаатттара көхтөөхтүк кытталлар.

Баһылыкпыт И.И. Оконешников ыытар быламмаах үлэтин барыһ хайысхаларыгар, нэһилиэкпит сайдыытын тосхоллорун торумнуур сүбэлэргэ дьаһалта специалистарын кытары дьокутаатттарбыт кылаатттара кырата суох. Биир сананан салайтаран, дойдубут, дьоммутуҥа диэн үлэлии-хамсыы сылдьарбытынан киэн туттабыт, үөрэбит уонна астынабыт.

"Чурапчы нэһилиэгэ" МТ дьокутаатттара.

БУКА БАРЫ КЫТТЫЫНЫ ЫЛЫАҔЫН !

Чурапчы нэһилиэгэ улуус киинэ буоларын быһыытынан сири иэнинэн даҕаны киэҥ, киһитин ахсааныттан да биллэ элбэх. Ол быһыытынан дьаһалта ыытар үлэтэ олус элбэх. Онуоха нэһилиэк дьаһалтатын үлэһиттэригэр улахан эппиэтинэс сүктэриллэр.

Ол курдук, нэһилиэк социальнай-экономическай сайдыытыгар олус элбэх киэн хабааннаах элбэх сыраны, буһууну-хатыыны, оҥу ааһан, элбэх үбү эрэйэр үгүс үлэ ыытыллар. Онуоха нэһилиэнньэ өттүттэн дьаһалта ыытар дьаһалларыгар биир сананан көхтөөхтүк кыттарга, бэйэ төлөһөтин ыраастык туттан олорорго көмө эрэйиллэр.

Нэһилиэнньэбит 2012 сыл тохсунньу ый түмүгүнэн бастайааннай олорор киһи ахсаана 9407 киһиэхэ тиийбитэ. Ол иһиттэн эр киһи ахсаана - 4363, дьахтара - 5044. Оттон оҕо ахсаана - 3084, бу иһиттэн оскуолаҕа үөрэнэр оҕо ахсаана 1770, оскуолаҕа киирэн иннинээҕи саастаах оҕо - 1314. Пенсионер – 1549 киһи, тыыл бэтэрээнэ - 134. Аҕа дойду сэриитин кыттыылааҕа - 6 киһи олоробут. Дьиэ кэргэн ахсаана - 2395, бу иһиттэн элбэх оҕолоох эҕэр ыалбыт ахсаана 382 буолбута.

Маннан даҕаттан, элбэх ахсаанныах нэһилиэк буоларбыт быһыытынан 2013 сылга ыытыллыахтаах "Маҥнаайы оонньууларыгар" бука бары, хас биирдии бэйэбит кыттыыны ылыаҕын диэн этиэхпин баҕарабын. Чаһынай ыалларга көҕөрдүү үлэтигэр эрдэттэн үлэни ыытыахха диэн туһаайан этэбин.

К.Н. МИШКИНА,
"Чурапчы нэһилиэгэ" МТ культабынай специалиһа.

ЭДЭР ЫЧЧАТ ТУОРА ТУРБАТ

Чурапчы нэһилиэгин бары олохтоохторун уонна ыалдьыттарын Чурапчы нэһилиэгин күүгүнэн нэһилиэк ыччатын, "Молодежнай" КСК үлэһиттэрин, "Эдэр Гвардия" түмсүүтүн аатыттан итиитик-истинник эҕэрдэлиибит!

Бүгүҥҥү күнтэ Чурапчы спортивнай аата киэҥ эйгэҕэ элбэхтэ ааттанан кэлэ. Ити үтэһин инникитин даҕаны үрдүктүк тутар сыалтан-соруктан нэһилиэнньэ ортотугар араас таһымнаах күрэхтэһиилэр ыытыллыннылар. Ол курдук, сылын аайы Чурапчы нэһилиэгин тэриллэлэрин икки ардыларыгар ыытыллар күрэх буолар. Маннык сыл устата тэриллэлэр бэлэҕүнэн арахсан, волейбол, теннис, саахымат уодаһар көрүҥнэргэ күөн көрөллөр. Бэлиэтээн эттэххэ, ОДьКХ, улуустааҕы киин больыһа, ЧГФКСИ, ЧРОСИО хамаандалара олус төрөөһиннээхтэр. Түгэнинэн туһанан, бары күрэххэ кыттыбыт Чурапчы нэһилиэгин спортсменнарыгар махталбытын тиэрдэбит.

Билиҥҥи эдэр ыччат бу сайдыыны үйэтигэр олорон, аҕа көлүөнэ дьоҥҥон туора турбакка, иннибит диэки тэҥнэ хааман иһэбит. Ол курдук, араас культурнай, спортивнай дьаһаллар, аһымал акциялар ыччат көҕүлээһиннэрэ ыытыллан кэллилэр. Холобур, күһүн аайы кырдьаҕас дьоҥҥо "Я - ледеюсец" диэн көмө быһыытынан акция ыытабыт, мастарын хайытан, сананнаан биэрэбит. Чурапчыбыт ыччата уонна "Эдэр Гвардия" общественнай тэриллэ быйыл саас нэһилиэнньэҕэр анаан улахан каток оҥорон, дьону-сэргэни үөрдэ. Саас нэһилиэк дьаһалтатын көмөтүнэн улахан субуотуннуукка, түгуллла турар сыныналаах пааркатыгар ырааһырдыны үлэтин ыыппыттара.

Түмүгэр, Чурапчыбыт сайда, чэчирии турарыгар бары биир кэлэ кудук түмсэн үлэлиэҕиҥ диэн ыҥырабыт.

ЛА. ДЬЯЧКОВСКАЙ,
"Молодежнай" КСК дириэктэрэ,
"Эдэр Гвардия" Чурапчыттааҕы салаатын салайааччыта.

Дьиэлээхтэр кус-хаас этинэн, туучах, хатыыс балыктарыгынан күндүлээтилэр, ырэ-хоро кэнсиэттилэр уонна биэрэккэ массыынанан атааран биэрдилэр. Салгыы Күһүүргэ тиийдибит. Манна эмиэ пааматынньыкка көрсүһүү, кэриэстэбил буолла уонна биир сэһун дьаһалга кыттыыннабыт. Ол таас оскуола саалатын түһэриитигэр кыттыы буолар. Кулуупка нэһилиэгиниэн кытта көрсүһүү, хардарыта концерт көрдөрүүтэ уонна биһиги өттүбүттэн спектакль көрдөрүлүннэ. Олохтоохтор атыыларын хамаҕатык ыллыбыт. Балтараа суукката ордук айаннаабыппытын кэнниэ, сарсыарда Эдьигээн кэһүннэ, манна биэрэктэн ыраах тохтоттулар уонна паромунан таһаардылар. Биэрэккэ биһигини хотугулуу тангаста-ах, ырыалаах-тойуктаах уруйдаан-айхаллаан көрүстүлэр, симэммит, киэргэммит табалар ордук болҕомтобутун тардылар. Салгыы улуус 380 сыллаах үбүлүөйдээх тэрээһиннэригэр кыттыстыбыт, сахалартан бастакы олимпийскай чемпиоммут Роман Дмитриев бэйэтэ аһыы үөрүүлээх чааһыгар кыттыыбыт. Эдьигээнгэ саамай уһуннук 8 чаас сырыттыбыт. Эмиэ салгыы уйаара -кэйээрэ көстүбэт уу урсунунан, кэрэ айылҕаны, биир тэн-биир уратты костүүлээх хайалары үнгүөрдээн, кэтэһиилээх Кэбээйибитигэр тиийэн, тиксэн кэлбиппит. Курорду санатар кэрэ костүүлээх сиргэ хайаттан тааһары түһэн олоксуйбуттар. Кэбээйигэ эмиэ былаан быһыытынан көрсүһүү уонна эбиттэн кинэ мемориала кэриэстэбил монтажа буолла, бүтэһиккэ хаартыскаҕа түһүү уонна дойду сирин алаас буорун уурдубут. Маннык кэриэстэбил айаҥҥа биһиги кэһорүллүүбүт кыттыылаахтара, киһилэр оҕолоро, аймахтара баран, эссо тегул илэ харахтарыттан көрөн кэлбиттэрин иһин Саха Республикатын Правительствотыгар уонна улуус дьаһалтатыгар улахан махталлары тиэрдэбит.

КЭРИЭСТЭБИЛ АЙАҤҤА СЫРЫТТЫБЫТ

Булун, Эдьигээн, Кэбээйи улуустарыгар айаҥҥа биһиги нэһилиэкпититтэн 21 кэһорүллүү кыттыылааҕа, ону таһынан сэрии ветераннара, кэһорүллүү оҕолоро, аймахтара сырыттылар. Киһилэр ол ыраах 70 сыл анараа өттүгэр хаан уруу дьоннорго түс хоту баран, сэрии кэмигэр ыар сыллары, аас-туор олоҕу туоставынтан тэлэн, олорон аастыттарын баран илэ харахтарынан көрөн кэлиилэр.

Сылдьыбыт 10 күммүт устата элбэх тэрээһиннэр, дьаһаллар ыытылыннылар. Биһиги ортобутугар билиниилээх уонна таланнаах дьоммут элбэхтэрин сохтүм. Киһилэри кытта күннэтэ араас дьаһаллар тэриллиннэр көрсүһүүлэр ыытылыннылар. Чурапчыттан мал-сал быыстапкатыгар норуот маастара Мария Картузова, педагогическай үлэ ветерана А.С. Чигинарова, М.Н. Дьячковскай, үлэ ветерана В.Т. Пермяков, П.А. Варламов кыттыыылар, ону таһынан бэйэлэрин үлэлэрин хамаҕатык атыылааттылар. Эр дьонго саахымат, дуобат уонна баарыс күрэһэр биһигиттэн Иван Попов баарыска, Павел Варламов дуобакка, саахыматка тэнгэлдэрин булбатылар. Онтон сахалыы таҥас конкурсугар 70-таи тахса сиэдэрэй, оһуор -дьарҕа костүүмнээхтэр долгуйдьуһан киирбиттэрэ көрүөхтэн кэрэ костүү буолла. "Семейная пара" номинацияҕа биһигиттэн Зоя, Василий Макаровтар дьиэ кэргэннэрэ, ону тэнгэ Раиса Трофимова, Валентина Посельская костүүмнэрэ конкурс кыайыылаахтарынан буоллулар. Биир дойдулаахпыт кэһорүллүү кыттыылааҕын оҕото Мария Герасимова - Сэнгэрэ айар киэһэтэ, ытык дьоммут, сэрии ветераннара Терентий Карсанаевы, Иван Павловы кытта көрсүһүүлэр тэриллиннилэр. Норуот маастардара сиэлинэн оҥорууга маастар-кылаас ыыттылар. Киэһэтин сахалыы киинэлэри таһынан урукку колуунэ собулээн көрөр индийскэй киинэлэрин көрөн, ол кэннэ оһуохайдаан, үнкүүлээн киэһэлэр биллибэккэ ааспытылар. Үс күн устата тохтообокко устаммыт, тэрдүс күммүтүгэр сири буллубут. Өлүөнэ өрүс улаҕатыгар тиийэммит, Быков Мыс бөһүөлэгэр Лаптев муоратын көрдүбүт. Бу бөһүөлэккэ финнэр уонна литовецтар пааматынньыктара туруорулла бут. Тутуута уонна оттукка туттар мастарын өрүһүнэн устан кэлбит мастартан ылаллар эбит. Мороонка отон дэлэйдик үүнэрин биллибит. Бу ыраах сытар бөһүөлэккэ сахалыы тыыннаах балаҕан баарын барыы да соһуйа, сэнгэрэ көрдүбүт. «Баһылай» диэн аатаммыт этнографическай балаҕан-музей 2003 сыллаахха үлэлээ киирбит. Хаһаайына ааллыы сытар Уус-Алдан улууһуттан кутүөт буолан тиийбит В.И. Бурцев буолар. Киниэ кэргэнэ кэһорүллүүттэн хаалбыт, Чурапчыттан төрүттээх дьахтар кыыһа буолар эбит.

М.П. МАТВЕЕВА,
"Чурапчы нэһилиэгэ" МТ дьаһалтатын ветераннары кытта үлэҕэ специалиһа.

ӨБҮГЭ ҮГЭҺИН ТИЛИННЭРЭН

Арчы дьиэтэ аһыллыаҕыттан "Чурапчы нэһилиэгэ" МТ дьаһалтатын көҕүлээһининэн, киэн эрүттээх ойобүлүнэн үлэтэ-хамнаһа дьон сэнгэриитин ылыан ылар.

Быйыл Арчы дьиэтигэр бэйэни салайыыны территорияларыгар ыйдарыгар сиэри-туому уонна фольклорнай жанрдары толоруута көрүү тэрээһиннээхтик ыытыллыта. Бу көрүүтэ 1-кы миэстэни «Куоралы» ТОС (салайааччы И.К. Матвеев) "Билгэ Хаан" ыйын сиэрин - туомун толорон ылла уонна 30 тыһ. солк. наҕараадаланна. 2-с миэстэни «Северный» ТОС (салайааччы Ф.В. Никифорова) ылан 20 тыһ. солк., 3-с миэстэни "Маарыччаан" ТОС (салайааччы П.И. Попова) уонна «Спортивный» ТОС (салайааччы Л.И. Романова) ыланнар 10-нуу тыһ. солк. наҕараадаланнылар.

Сиэр-туом сылы эргиччи ыйдарыгар, саастарынан ыытыллыта. "Туллукчаан" уһуйаана, улуустут киинэтэр баар оскуолалары кытта ыкса сибээстээхтик үлэлиибит. Арчылааһын, ыраастааһын сиэрин-туомугар тэрийтэлэрин, нэһилиэктэртэн делегациялар кэлэн тиһигин быспакка сырыттылар. Өбүгэ үгэһин сэргиттэн ситэтин бэйэ Хатылы орто оскуолатын олонхоһут оҕолоро, "Олонхо дойдутун оҕотобун" республикатааҕы конкурс дипломаннара Петр Оҕотоойон "Элэс Боотур" олонхотун бэһэ тардыытын толорон көрөөччүлэр биһирэбиллэрин ыллылар. Эдэр ыаллар уруулары күн кэлэн арчыланан барыылара үтэскэ кубулуйда. 50-60 сыл бииргэ олорбут ытык -ааны ыалларбыт, ытык саастаах ветераннарбыт бэлиэ күннэригэр арчыланан, ыраастанан бараллар. Биһиги, сахалар, былыр-былыргыттан баай фольклордаах, культуралаах, туспа итэҕэллээх омукпут. Сылы быһа сахалыы аһы астыырга, кистэнэргэ, кыл, сиэл оҥоһуктары, сахалыы сувенирдары оҥорууга, оһуохайга, норуот ырыаларыгар, хамсаныыга куруһуоктар үлэлээтилэр. Түмүгэр саас ыам ыйын 22 күнүгэр "Айыллаан" сыннбалат киинигэр быыстапка уонна концерт тэриллэн, нэһилиэнньэ киэн сэнгэриитин ылла. Түгэнинэн туһанан куруһуоктар салайааччыларыгар М.К. Эверстоваҕа, Г.М. Слепцоваҕа, Е.Г. Шеломоваҕа, З.М. Монастыреваҕа, Г.Н. Дьячковскайҕа дириҥ махталбытын тиэрдэбит.

Олунньуга "Аман ос" араатардар конкурстарга ыытыллыбыта, уонсаҕа 19 киһи кыттыбыта. 1-кы миэстэни Кытаанахтан В. Парфенова уонна Мурун Тыымпыйаттан Н. Попова ылбыттара. Муус устарга Чурапчы оройуонун уус-уран самодеятельностын сайдыытыгар улахан кылаатын киллэрбит, мелодист, самодеятельнай композитор, ССРС культуратын туйгуна М.Е. Васильева төрөөбүтэ 75 сылыгар аналлаах "Үтүө ааккар сүгүрүйэн..." диэн ахтыы киэһэтэ үрдүк таһымнаахтык ааспыта. Уонна атастаһыытын бэрээдэгинэн үлэбитин-хамнаспытын билэ, Дьокуускай куорат Автодорожнай уокуругун, Амма улууһун Мэндигэтин ветераннара кэлэн ыалдьыттаабыттара.

Күнду-мааны ыалдьыттарынан ГосДума депутата Ю. Песковскай, СР культуратын министрэ А.С. Борисов, Өксөкүлээх сиэнэ Л.Р. Кулаковская, Дьокуускай куорат Арчы дьиэтин директора В.И. Бочонина, А.Е. Борисова-Пестрякова, кыраса-быаса Виолетта Дьячковская, тустуук Тимур Пестерев, музыка үрдүкү оскуолатын директора И.И. Паумов, биир дойдулаахтарбыт М.Д. Гуляев, И.К. Макаров, П.П. Масаев, И.П. Аммосов, А.И. Поисеев уолда буоллулар. Итини таһынан Хабаровскайтан, Белоруссияттан, Камчаткаттан, Японияттан, Кытайтан үгүс ыалдьыттар сырыттылар. Кэһорүү 70 сылыгар анаан тэриллибит Чурапчы - Дьокуускай - Быков Мыс, Күһүүр, Эдьигээн, Саскылах, Аллараа-Бэстээх круиз кыттыылаахтара 100-тэн киһи арчыланан, ыраастанан ыраах айаҥҥа аттанан, этэҥҥэ эргиллэн кэлиилэр.

Быйыл Арчы Дьиэтин иһигэр, таһыгар үтүмэннээх үлэ ыытыллыта. Ол курдук, дьоурдаах мас ууһа, Чакыр таланнаах уола Иннокентий Адамов уран тарбаҕынан кыһан, чочуйан 9 үрдүк Айыыларбыт сүлү мессуоннарин оҥорон, аналлаах миэстэлэрин буллулар. Дьиэбит иһэтаһа алаа кыраасkaларынан сотуллан, тэлгэһэбит 7 массыына үрүҥ, хара буор кутуллан сирэ тэнгиэннэ, дьиэ таһыгар навес оҥоһуллан, киинэр суолга билиитэ ууруллан, тулаҕыты үлэтэ саҥа хоту салалынна. Ити үлэлэр туолалларыгар нэһилиэк дьаһалтата кэлигэр үбү-харчыны көрөн, үлэһиттэри туруорган, элбэх көмөтү оҥорбутугар махталбыт улахан.

Инникитин үлэлиир усулуобуйа тэриллэн, дьоммутун-сэргэбитин түмэ тардан айымньылаахтык үлэлиэргэ бэлэммит.

Н.М. ЗАБОЛОЦКАЯ,
Арчы дьиэтин директора,
Саха Республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ, Чурапчы улууһун Бочуоттаах олохтооҕо.

СҮӨҺҮ ТӨБӨТҮН АҔЫЙАППАТ ИННИТТЭН

2012 сыл тохсунньу 1 күнүнээҕи туругунан Чурапчы нэһилиэгэр 1632 төбө ынах-сүөһү, 761 төбө сылгы кыстаата.

Быйылгы кыстыгы туоруурга от былаана – 2450 тонна. Кураан уонна аһыыта турэн, сүөһү аһылыгын бэлэмнээһинигэ кэккэ ыарахаттары көрүстүбүт. Билиигти турутунан нэһилиэккэ миэстэтигэр 1140 тонна оттонно, "Аман" бааһынай хаһаайыстыба баһылыга Владимир Егорович Холмогоров мобильнай бирригээдэ тэрийэн, Дьокуускай куорат Тулагы-Кильдэм уонна Нам улууһун Үөдэй нэһилиэгэр 350 тонна оту оттоон кэллилэр, 494 тонна оту 50% харчытын төлөөн, Кэбээйиттэн сакаастаан олоробут. "Чурапчы" ТХПК В.Е. Холмогоров мобильнай бирригээдигэ оттообут оттун тэбэйэн бутэрэн эрэр. Ол курдук 315 тонна от аадырыһыгар кэлэн суокшта.

Нэһилиэк баһылыга Иван Иванович Овчинников уонна оттооһуннга Чурапчы нэһилиэгэр республикаттан анаммыт боломуочунай Республика Государственнай Сахаалын председателэ А.И. Попов Нам улууһун Үөдэй нэһилиэгин кытта, культураҕа, спортка уонна экономическай сайдыыга сөбүлэн түһэристилэр. Ол чэрчитинэн 5 сылга сылын аайы Үөдэй нэһилиэгэр 500 тонна оту оттуурга дуогабар түһэриллиннэ.

Саха Республикатын Президенэ Егор Афанасьевич Борисов саха норуотун сүрүн дьарыга буолбут сүөһү уонна сылгы төбөтүн аҕыйаппат туһугар сорук туруорда, элбэх сонуох дьаһаллары, көмөлөрү оҥордо. Онон Чурапчы нэһилиэгин олохтоохторо кыһыкка сүөһү төбөтүн аҕыйатыахтара суоҕа диэн эрэнэбит.

С.С. ПОПОВ,
"Чурапчы нэһилиэгэ" МТ дьаһалтатын тыа хаһаайыстыбатын специалиһа.

Чычааах ыллыыр, кэрэ чаран туллаах төрөөбүт төрүт буорбут, кэммит түспүт, биһикпит ыйаммыт сирэ, дойдубут — Чурапчыбыт бараксаны уруйдуур-айхаллыыр үгэскэ кубулуйбут утуөкэннээх куммут үүннэ! Үөрүүбүт үрүҥ туллуга эрэ кэтэр, чугдаарыччы-дуорааччы чугас-ыраах ахтылар төрүт ыырбыт Чурапчыбыт нэһилиэгин куга үүнэмүтүнан күнду бар дьоммутун эҕэрдэлиибит!

САҤА ҮЛЭ СЕЗОНУН КӨРСӨ

[...] костүүлэри бэлэмтиир үлэ сезона бэйэтин аанын тэлэ арыйда. Айар куттаах "Айыллаан" сыннбалаҥ киин коллективэ үлэ аһыланар ыллаан, үгүс саҥа бырайыактары, саҥа талааннары бар дьоммутугар бэлэх уунарга бэлэм.

Күн бүгүн 1969 сыллаахха үлэҕэ киирбит дьиэ-уот төһө да кэм-кэрдиис хаамыытынан айтыраабытын иһин үлэ-хамнас тохтотуллан кэлэ. Маныаха нэһилиэк олохтоохторун сыннбалаҥын тэрийэр "Айыллаан" СК өссө да инникилээҕин көрөн, үлэни-хамнаһы ыытарга олук ууран, "Чурапчы нэһилиэгэ" МТ депутаттарын быһаарыытынан үп-харчы көрүллэн, капитальнай өрөмүөн үлэтэ тэтимнээхтик ыытыллан турара коллектив саҥа атын күүстээхтик эрэ көтөҕөр. [...]лаан көрөөччү зала, фойе) иннигэр систематан уларыйда. Маны таһынан тас оттүгэр эрпэччи сылаас буолуутун дьон аһыгы матырыйаалынан буруулүнэ, уһун кэмнэ уларыйбакка турбут шифер бэрт-таҕа черепицанан уларыттыллан, үлэ кургуамнахтык бара турар. Онон "Айыллаан" сыннбалаҥ киинигэр уһун сылларга улаатэбит аҕа саастаах бар дьоммут үөрүүлэрэ муҥура суох.

Түгэнинэн туһанан "Чурапчы улууһа (оройуона)" МТ Культураҕа управлениета, "Айыллаан" СК коллектива "Чурапчы нэһилиэгэ" МТ дьаһалтатын коллективыгар, депутаттарын Муниципальнай истигэр махталбыт биллэрэр. Өссө да бу курдук түмсүүлээхтик үлэни-хамнаһы ыытыаҕыҥ.

П.Е. ГУЛЯЕВ,
"Айыллаан" СК [...]